

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej

Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych

**Halina Poświatowska
(1935–1967)**

Bielsko-Biała 2015

Wstęp

Prezentowane zestawienie bibliograficzne *Halina Poświatowska (1935–1967)* opracowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej poświęcone zostało Halinie Poświatowskiej z okazji przypadającej w 2015 roku 80. rocznicy urodzin, tej także znanej i cenionej poetki.

Poezja Haliny Poświatowskiej, sugestywna i komunikatywna, reprezentuje typ liryki osobistej, prywatnej.

Zestawienie bibliograficzne przygotowane zostało z myślą o bibliotekarzach, polonistach, uczniach szkół ponadgimnazjalnych, maturzystach, studentach, którzy informacje o życiu i twórczości poetki, będą mogli wykorzystać do pogłębienia wiedzy o jej pisarstwie. Opracowanie ma formę podmiotowo-przedmiotową. Część podmiotowa zawiera pozycje z twórczości Haliny Poświatowskiej, w części przedmiotowej umieszczono publikacje, artykuły odnoszące się do jej twórczości. Przy opracowaniu zestawienia korzystano ze słownika *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury, Bibliografii Zawartości Czasopism, Przewodnika Bibliograficznego*.

Opracowanie powstało w oparciu o zbiory własne Książnicy Beskidzkiej.

Dorota Czyż

Halina Poświatowska

(ur. 9 maja 1935 roku w Częstochowie, zm. 11 października 1967 w Warszawie), poetka, prozaiiczka.

Od 1945 roku na skutek powikłań po anginie (zapalenie stawów i wsierdza) cierpiała na poważną wadę serca. Z tego też powodu, często przebywała w szpitalach i sanatoriach i nie mogła regularnie uczęszczać do szkoły (Gimnazjum „Nauka i Praca” i Liceum im. J. Słowackiego w Częstochowie). Maturę zdała w 1955 roku. Debiutowała w 1956 roku wierszami „Człowiek z Annapurny” i „Szczęście” opublikowanymi w „Gazecie Częstochowskiej”.

Leczyła się między innymi w III Klinice Chorób Wewnętrznych w Krakowie. Przebywając w Kudowie, poznała swojego przyszłego męża, malarza, studenta Wydziału Reżyserii Łódzkiej Szkoły Filmowej Adolfa Ryszarda Poświatowskiego, który miał podobne problemy ze zdrowiem. Młoda para pobrała się w Częstochowie 30 kwietnia 1954 roku (ślub w kościele św. Jakuba w Częstochowie odbył się 26 czerwca).

Niestety, małżeńskie szczęście poetki nie trwało długo. Zaledwie po dwóch latach pożycia, mając 21 lat – nagle została wdową. Do problemów osobistych doszły kłopoty z samopoczuciem, które doprowadziły do skomplikowanej operacji serca w Stanach Zjednoczonych, w Hahnemann Hospital w Filadelfii.

Po rekonwalescencji w filadelfijskiej klinice poetka zdecydowała się nie wracać jeszcze do kraju. Po otrzymaniu stypendium rozpoczęła studia w Smith College w Northampton. Po trzyletnim pobycie za granicą i powrocie na pokładzie „Batorego” do Polski, Halina Poświatowska (imię zmieniła tuż po przybyciu do ojczyzny), mając już stopień *Artium Baccalareus*, podjęła studia filozoficzne na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, na którym po otrzymaniu tytułu magistra (praca *Przyczynowość w systemie logiki J. St. Milla*), od 1 października 1964 wykładała (objęła stanowisko asystenta w Katedrze Filozofii Nauk Przyrodniczych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Latem 1966 roku spędziła dwa miesiące w Jugosławii (Opatia, Malij, Rijeka, Korcula, Dubrownik). W październiku i listopadzie tego samego roku przebywała na stypendium rządu francuskiego w Paryżu.

W kilka lat po pierwszej operacji powróciły problemy zdrowotne. Od czerwca 1967 przebywała w szpitalu, początkowo w Krakowie, a od września w warszawskim Instytucie Gruźlicy, gdzie 3 października przeszła powtórna operację serca.

Zmarła 11 października 1967 roku w Warszawie. Pochowana została na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie. Pośmiertnie otrzymała za całokształt twórczości nagrodę Pierścienia, przyznaną przez Klub Studentów Wybrzeża „Żak” w Gdańsku.

W 1980 roku zainaugurowane zostały w Częstochowie coroczne Ogólnopolskie Konkursy Poetyckie im. H. Poświatowskiej.

Opracowano na podstawie:

Współcześni polscy pisarze i badacze literatury : słownik biobibliograficzny. T 6. Pod red. Jadwigi Czachowskiej i Alicji Szałagan. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1999

Twórczość

Elementarz Haliny Poświatowskiej : dla szczęśliwych i nieszczęśliwych kochanków. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2004

Halina Poświatowska. Warszawa, Czytelnik 1976

Jest cała ziemia samotności: liryki. Bielsko-Biała, Profile 1993, 1994, 1996

Jestem Julią. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1998, 2000, 2003

Listy. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2002

Miłość to Ty. Warszawa, Sternik 1994

Opowieść dla przyjaciela. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1966, 1990, 2000, 2002

Opowieść dla przyjaciela ; Opowiadanie; Dramat. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1998

Poezja T.1–T.2. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1997

Poezje wybrane. Warszawa, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza 1976

Poezje zebrane. Toruń, Algo 1994

Pomiędzy miłość i śmierć. Gdynia, Mag 1994

Ptaku mojego serca. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1998

Wiersze. Bielsko-Biała, Profile 1992

Wiersze. Warszawa, Czytelnik 1976

Wiersze wybrane. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1975, 1980, 1987, 1992, 1993, 1995, 2003, 2004

Właśnie kocham. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1998

Opracowania dotyczące twórczości Haliny Poświatowskiej

Błażejowska Kalina: *Uparte serce : biografia Poświatowskiej*. Kraków, Znak 2014

Borkowska Grażyna : *Nierozważna i nieromantyczna : o Halinie Poświatowskiej*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2001, 2002

Haśka Poświatowska we wspomnieniach i listach. Warszawa, Marginesy 2015

„Ja minę, ty miniesz ...” : o Halinie Poświatowskiej – wspomnienia, listy, wiersze. Warszawa, Em-ka 1994

„Ja minę, ty miniesz ...” : o Halinie Poświatowskiej – wspomnienia, listy, wiersze. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 2008

Karaskiewicz Katarzyna: *Halina Poświatowska w zwierciadle swej kobiecości*. Warszawa, Rytm, cop. 2008

Kaskaderzy literatury: o twórczości i legendzie Andrzeja Bursy, Marka Hłaski, Haliny Poświatowskiej, Rafała Wojaczka. Łódź, Wydawnictwo Łódzkie 1986, 1990

Kiec Izolda: *Halina Poświatowska*. Poznań, Rebis 1997

Morzyńska-Wrzosek Beata: *Zawsze byłam tu...: kreacja czasu i przestrzeni w liryce Haliny Poświatowskiej*. Kraków, Universitas, cop. 2004

O Halinie Poświatowskiej : wspomnienia, listy, wiersze. Warszawa, Domena 2000

Piotrowiak Jan: *Namysł i emocje : studia i szkice o doświadczeniu poetyckim Haliny Poświatowskiej*. Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2011

Szułczyńska Małgorzata: *Nie popełniłam zdrady : rzecz o Halinie Poświatowskiej*. Bydgoszcz, Świadectwo 1993

Szułczyńska Małgorzata: *Nie popełniłam zdrady : rzecz o Halinie Poświatowskiej*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 1990

Artykuły z czasopism

Błażejowska Kalina: *Podłe serce: Halina Poświatowska – życie ku śmierci*. „Tygodnik Powszechny” 2010, nr 29, s. 26–28

Błażejowska Kalina: *Zbyt duże serce*. „Gazeta Wyborcza” 2014, nr 119, dod. „Wysokie Obcasy”, nr 20, s. 10–14

Borkowska Grażyna: *Nierozważna i nieromantyczna*. „Tygodnik Powszechny” 1999, nr 1, s. 18

Głondys Krzysztof: *Kultura i zmysły : w dziesiątą rocznicę śmierci Haliny Poświatowskiej*. „Życie Literackie” 1977, nr 44, s. 1, 10

Gömöri György: *Kilka słów o Halinie Poświatowskiej*. „Twórczość” 2003, nr 4, s. 85–90

Grochowiak Stanisław: *Krzywda*. „Kultura” 1967, nr 44, s. 3

Iwańczak Witold: *„Umylam liście drzewom”*. „Niedziela” 2011, nr 20, s. 32–33

Kiec Izolda: *Na przekór stereotypom: o poezji Haliny Poświatowskiej*. „Polonistyka” 1996, nr 8, s. 554–558

Kondziołka Bartosz: *Reportaż dla przyjaciela*. „Śląsk” 2010, nr 9, s. 54–56

Kot Stanisław: *Poezja lęku*. „Poezja” 1978, nr 10, s. 8–15

Krassowski Maciej: *Poetka kultury i natury*. „Wiadomości Kulturalne” 1997, nr 42, s. 11

Misiak Iwona: *Erotyczna wyobraźnia Haliny Poświatowskiej*. „Twórczość” 1994, nr 10, s. 91–101

Nasiłowska Anna: *Ucieczka w życie*. „Literatura” 1979, nr 29, s. 11

Poświatowska Halina: *To są nasze noce*. „Śląsk” 2010, nr 9, s. 54

Smolka Iwona: *Pochwała istnienia*. „Twórczość” 1969, nr 2, s. 109–116

Stabro Stanisław: *„Ja minę Ty miniesz on minie (o poezji Haliny Poświatowskiej)*. „Poezja” 1974, nr 2, s. 9–18

Szymański Wiesław Paweł: „*Nikt nie wie jak umierają ptaki*” (o poezji Haliny Poświatowskiej w pierwszą rocznicę śmierci –11 X). „*Życie Literackie*” 1968, nr 40, s. 9

Węglany Anna: „*Związki z muzyką i muzycznością*” w poezji Haliny Poświatowskiej. „*Pamiętnik Literacki*” 2012, z. 4, s. 147–173

Zacharska Jadwiga: „*Paznokciami wczepiona w słowa*”. „*Poezja*” 1978, nr 2, s. 82–87

Zaworska Helena: *Kot wygięty pragnieniem*. „*Gazeta Wyborcza*” 1997, nr 276, s. 16

Zygma Zdzisław: *A ciało słowem się stało...* „*Poezja*” 1974, nr 7/8, s. 94–97

Żynis Bernadetta: *Wilczyca, kocica, kwoka – kobieta w jednym wierszu Haliny Poświatowskiej*. „*Ruch Literacki*” 2007, z. 6, s. 605–612

